

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Alegerea dela Caransebeș.

Sibiu, 8 Decembrie n.

Sâmbătă, în ziua Intrării în biserică, s'a făcut în Caransebeș a treia alegere de episcop, cu rezultatul următor: P. C. Sa, protosinodul Dr. Miron E. Cristea din Sibiu, a primit 31 voturi, iar P. C. Sa, Dr. Iosif I. Olariu, directorul institutului teologic pedagogic din Caransebeș, 24 voturi. S'au dat apoi trei bile albe, un deputat sinodal a lipsit dela ședință, iar candidatul Dr. Olariu nu a votat.

Mandatarul mitropolitan, P. C. Sa părintele Arhimandrit Filaret Musta, a proclamat deci ales Episcop al Caransebeșului, cu majoritate absolută de voturi, pe părintele protosinodul Dr. Miron E. Cristea, asesor consistorial în Sibiu.

Regretăm mult, că nu ni s'a împlinit nici de astădată dorința, de a putea înregistra o alegere unanimă, făcută cu cooperarea tuturor deputaților, întruniți în sinodul eparhial electoral din Caransebeș. Dar ne gândim la împrejurarea, că oamenii vor fi luat poate din vreme angajamente față de unul ori altul dintre candidați, și cuvântul dat îi va fi obligat, să nu se despartă de el, să nu se unească deci, așa cum ar fi dorit întreaga opinie publică românească, asupra unui singur candidat, ci partidele să-și măsoare de nou puterile, lăsând ca voturile date să decidă, pe a cărui parte e majoritatea. Și astfel, cu toate că ne-ar fi bucurat foarte mult un vot unanim al sinodului electoral din Caransebeș, pentru că în el am fi văzut cea mai neînșălătoare garanță, că lucrurile se vor îndrepta spre bine în dieceza Caransebeșului, — pacea și liniștea se va sălășlui de nou între credincioșii noștri din aceasta văduvită dieceză, — trebuie să primim de bun și să respectăm votul sinodului electoral și așa cum a fost dat.

În temeiul legii fundamentale a bisericii noastre dreptmăritoare avem să considerăm deci pe nou alesul, părintele protosinodul Dr. Miron E. Cristea, de alesul întregii dieceze a Caransebeșului, și așa dorim să fie considerat P. C. Sa și din partea tuturor celor ce vor fi păstoriți de dânsul, în cazul când alegerea va obține confirmarea prealaltă.

Luptele electorale se poartă numai până la săvârșirea actului de alegere; deci după enunțarea rezultatului eșit din aceste lupte, fie ele ori cât de animate și înverșunate, au să înceteze toate neînțelegerile, toate dușmăniile, patimile omenești au să fie înfrânate, și toți cei ce doresc binele și înaintarea bisericii noastre au să se grupeze cu încredere în jurul nou alesului lor păstor sufleteș, onorându-l cu toată dragostea și cu toată încrederea lor, pentru că să-i ușureze sarcina grea ce o va lua asupra sa.

Dragostea și încrederea aceasta din partea tuturor celor ce vor fi păstoriți de nou alesul, noi o cerem din toată inima, știind că pă-

rintele protosinodul Dr. M. E. Cristea o merită. O cerem cu atât mai vârtos, că P. C. Sa ne este cunoscut ca un om cu o cultură superioară, simpatie la înțelegere, cu darul de a atrage, nu a înstrăina, ca om foarte muncitor, înzestrat cu mult zel și cu mult simț de datorită, și totodată și cu vaste cunoștințe practice pe toate terenurile vieții noastre publice, adunate aici la centru, sub doi înțelepți mitropoliți, cel actual, și fericitul Miron Romanul. Ne oferă deci garanță destulă, că în noul și înaltul post, dacă îi va fi dat să-și poată ocupa, va desvolta aceleași activitate rodnică și fericitoare pentru biserică, patrie și neam, pe care știm și am văzut că a dezvoltat-o până acum în arhidieceză.

Să fie deci alegerea sa de episcop al Caransebeșului într'un ceas bun!

Criza. Dorința guvernului de a fi dispensat dela conducerea afacerilor țării nu a fost împlinită. Maiestatea Sa dorește, ca guvernul să rămână la post și să descurce singur situația. Se crede, că guvernul va face încercarea, să ceară indemnizare dela dietă, dar nu o va primi, în care cas M. Sa va trebui să numească alt guvern. Se vorbește mult de contele Khuen Hédervary, ca viitor ministru-president.

Dr. Miron E. Cristea episcop al diecezei Caransebeșului.

— Raport special. —

Caransebeș, 21 Noembrie v.

Iată noutatea senzațională. Mult cercata dieceză a Caransebeșului — după o văduvie de 15 luni și după două anulări de alegeri episcopicești — își are azi pe mult doritul ei mirel P. C. Sa protosinodul Dr. Miron E. Cristea, a fost ales astăzi, la sărbătoarea Intrării în biserică, de episcop al Caransebeșului, cu 31 voturi, față de 24 voturi date protosinodului Dr. Ios. Olariu. Trei bile s'au dat albe. Dr. Olariu n'a votat. Un deputat a lipsit: Novacu, din Bozovicio.

Bucuria e în prevalență. Măhnirea e rezervată. Nădejdiile diferite, ba aneori îndoielnice. Ori cum va fi: s'a săvârșit și a treia alegere de episcop! Dar s'a săvârșit într'un mod demn de prestigiu bisericii și reputația neamului! Invingători și învinși, toți doresc astăzi mult ahtiată pace în dieceza Caransebeșului. În timpurile acestea de grea încercare chiar și bucuria trebuie să ne fie rezervată, căci tainele viitorului ne sunt încă ascunse. Dela verdictul factorilor competenți atarnă isbânda sinodului electoral de azi.

Încă în presara zilei de alegere s'a observat printre deputații alegători o nervozitate febrilă. Ambe partidele proroceau învingere, — sub anumite condițiuni. Condițiile s'au realizat numai în parte. Patriotismul local al bănățenilor a mai slăbit, și astfel s'a înșchiebat majoritatea de mai sus. Actul alegerii a decurs dupăcum urmează:

Vineri seara la orele 7 s'a celebrat în biserica catedrală denia obicinuită, după tipicul sărbătoarei Rusaliilor. Utrunia a celebrat-o protopresbiterul Andrei Ghidiu, asistat de parohii locali Ioan Stoian și Gh. Buru. Deputații lipsesc aproape toți dela serviciu. Ei se — consultă, ori se capotează.

Sâmbătă la oarele 9 și jum. se celebrează apoi sfânta liturghie, la care pontifică I. P. C. S. arhimandritul Filaret Musta, asistat de protosinodul Dr. Ios. Bădescu și Dr. Ios. Olariu, și de protopresbiterii A. Ghidiu și Tr. Oprea. Cântările liturgice le-a executat corul teologilor și pedagogilor, sub conducerea profesorului A. Sequens.

După rugăciunea de îngenunchiare pentru chemarea Duhului sfânt se celebrează parastasul pentru odihna sufletelor: nemuritorului arhipăstor Andrei, episcopilor Ioan și Nicolae, și al mecenatului Emanuel.

Se apropie acum actul de alegere. Se face o mică pauză. Membrii sinodului aleg o deputație în persoanele domnilor: Mihail Popovici și Dr. Gheorghe Popoviciu, protopresbiteri, Escelența Sa mareșalul campestru în retr. Nic. Cena, consilierul aulic Constantin Burdea, baronul Duca de Cadăr și Ilustritatea Sa Gheorghe Szerb — pentru a invita pe mandatarul metropolitan, I. P. C. S. arhimandritul Musta să deschidă ședința sinodului electoral.

Arhimandritul Fil. Musta ocupă locul presidial între aplause. Dă cetire unei pătrunzătoare vorbiri de deschidere, de un efect admirabil. Ne spune cu regret, că acesta e primul caz în viața constituțională a bisericii noastre, că scaunul episcopesc de 15 luni e în văduvie, și că până acum s'au anulat două alegeri de episcop. În interesul bisericii trebuie să se stabilească responsabilitățile pentru cazurile acestea. De astădată însă să primim cu omălgială supunere rezoluțiunea prealaltă, prin care nici alegerea din 29 Iunie c. nu a fost aprobată, și să procedem de nou la a treia alegere de episcop. Măhnit în suflet ași putea să ating unele corzi, cari ar suna neplăcut la unele urechi. Aceasta nu o fac. Constat numai, că parecă ne aflăm iarăși înaintea erei din anii 48". Cu aceasta declară ședința de deschisă.

Vorbirea mandatarului e primită cu vie însuflețire și energice aplause.

Se proclamă de notari următorii deputați: Traian Oprea și Avram Corcea, (din oler) și Dr. G. Gârda, G. Breban, C. Cornean și Oct. Prostean (mireni).

Urmează cetirea actelor. Notarul G. Breban citește actul, prin care Escelența Sa I. P. S. Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu notifică Consistoriului, că Maiestatea Sa nu s'a îndurat a întări alegerea din 29 Iunie c. Cetește actul în care Escelența Sa aprobă termenul de 21 Noembrie pentru săvârșirea actului de alegere, fixat de Consistoriu, și numește mandatar al seu pe arhimandritul Filaret Musta.

Notarul G. Gârda citește lista deputaților, din care rezultă, că sunt prezenți 59 deputați. Deputatul Iuliu Novac și-a cerut concediu prin o telegramă.

Ca bărbați de încredere la scrutiniu se aleg deputații Mihail Popovici, protopresbiter și Escelența Sa, mareșalul campestru în retr. Nic. Cena.

Se face apelul nominal și deputații sinodali procedează la votare. Se dau cu totul 58 de voturi. Protosinodul Dr. Ios. Olariu nu votează.

Prezidiul anunță, că majoritatea absolută o formează 30 voturi.

Prima bilă e pentru Dr. Olariu. Înșuflețire și o mică consternare. Până la numărul 10 voturile merg paralele, de aci încolo Dr. Olariu e în majoritate, până la votul al 18. Acum se urcă voturile Drului Cristea. Protosinodul Dr. Miron Cristea la primirea bilei 30 e sigur de isbânda. Protosinodul Dr. Ios. Olariu primește 24 voturi. Trei bile albe.

Presidiul anunță, că P. C. Sa, Dr. M. Cristea, protosinodul, e ales episcop al diecezei Caransebeșului. Mulțămeste membrilor sinodali pentru împunătoarea lor ținută, dorindu-le multă fericire.

Deputatul Dr. G. Dobrin în cuvinte alese constată, că ceea ce azi s'a făcut, spre binele bisericii și al neamului s'a făcut, parcedând toate din curată inimă, iubire de lumină și neclintită alipire către așezămintele bisericești. În urmă mulțămeste presidiului pentru înțeleapta conducere a actului de alegere, și lumea părăsește emoționată biserica, dorind, ca în curând să o umple earăși, cu ocaziunea instalării noului episcop al Caransebeșului, Dr. Miron Cristea.

George Joandrea.

Protosinodul Dr. Miron E. Cristea.

— Date biografice. —

Dr. Miron Elie Cristea s'a născut la 18 Iuliu 1868, din părinți țărani fruntași, în viață încă, în Toplița-română, o comună mare din Ardeal, aproape de isvorul Murașului. Și-a început studiile în școala din satul nașterii, le-a continuat în liceul sășesc dela Bistrița și în cel românesc dela Năsăud, unde la 1887 a trecut bacalaureatul cu succes eminent. La 1890 terminând studiile teologice în seminarul „Andreian” din Sibiu a luat cu acelaș succes licența în teologie, dela comisiunea arhiepiscopiei Ardealului.

În 1890—91 a funcționat la școala primară dela Orăștie ca dascăl simplu, încredințat fiind de consistorul arhidieceșan dela Sibiu și cu conducerea aceleia în calitate de director.

Poporul și fruntașii din Orăștie și jur își reamintesc și azi cu plăcere de timpul peamterii sale în acel centru românesc, fiind dl Cristea un muncitor conștient, care lua parte activă la toate mișcărilor ce tindeau spre înaintarea bisericii și a credincioșilor ei. În toamna anului 1891, la stăruința vestitului profesor și pedagog Ioan Popescu dela seminarul „Andreian” din Sibiu, l-a trimis Arhiepiscopul și Mitropolitul Miron Romanul la universitatea din Budapesta spre a-și completa cunoștințele și a-și lărgi orizontul vederilor, cari dela început tradau o judecată clară și desinteresată.

În curs de 4 ani a făcut în Budapesta studii din literatura germană, maghiară și română, din psihologie și pedagogie, precum și din științele naturale.

La indemnul său și sub conducerea sa a serbat tinerimea academiă română la 1893 în stil mai mare și ca semn de recunoștință jubileul profesurii de 30 ani a profesorului de limba și literatura română dela universitatea din Budapesta Alesandru Roman.

În Maiu 1895 a obținut titlul de doctor în litere la universitatea dela Budapesta, prezentând ca lucrare în scris o broșură de 5 coale tipar, despre „Viața și scrierile lui Eminescu”, „Eminescu élete és művei”, care în partea I. ouprindea până la lucrarea dlui Dr. Ioan Scurtu cea mai completă biografie alui Eminescu, iar în partea a II-a a arătat înrăurirea literaturii germane asupra scrierilor lui Eminescu.

Îndată după absolvirea studiilor i-a încredințat fericitul Arhiepiscop și Mitropolit Miron Romanul, la 1 Iuliu 1895 oficiul greu și important de secretar al consistorului arhidieceșan. După abia 7 luni de provisoriat a fost ales și întărit definitiv în acest oficiu, pe care l-a provăzut până în 30 Iunie 1902, dovedind zel, pricepere și conștientiositate în toate afacerile ce i s'au încredințat.

Pe lângă agendele secretariale a avut totdeauna și referada mai multor afaceri, atât bisericești, cât și financiare, contribuind în măsură însemnată la înaintarea pe toate terenurile a neamului său.

Îndeosebi merită amintire faptul, că lui i s'a încredințat și rezolvarea grelei regulări a dotațiunilor parohiale și a statoririi sumelor, cu cari vistieria țării are a întregi venitele preoții pastorale.

Spre a isprăvi în mod mai expeditiv această uriașă lucrare, în urma înțelegerii dintre actualul Mitropolit al nostru Ioan Mețianu și ministrul Dr. Iuliu Wlassics, a fost trimis la Budapesta și acolo în secțiunea a II-a a ministerului cultelor a stat mai bine de 7 luni, muncind zi și noapte, atât acolo, cât și reintors acasă, până la definitivă regulare a competențelor parohiale din cele aproape 1000 parohii ale arhidiecezei ortodoxe române din Transilvania.

Aprofundând art. de lege XIV. din 1898, instrucțiunile ministeriale date întru executarea lui, și mai ales modul de aplicare a lor față de celelalte confesiuni din țară, dl Dr. Cristea a știut da olerului.

nostru arhidiecezan astfel de instrucțiuni legale, încât afacerea s'a finalizat spre mulțămirea deplină a clerului și a statului.

Rapoartele făcute în acest obiect către consistoriul arhidiecezan vor forma acte istorice pentru dezvoltarea, mai nouă a bisericii române din patrie.

Superioritatea bisericească — recunoscându-i zelul și priceperea dovedită întru rezolvirea acestei afaceri — i-a exprimat mulțămirea specială prin concludul consistoriului plenar Nr. 179—901, care începe astfel: „Plăcut atins de modul, cum ai executat P. O. D. Ta ordinul consistoriului arhidiecezan dela 12 Februarie 1900 Nr. 1311 în calitate de referent al afacerii întregirii dotațiunii clerului nostru din visteria statului, convingându-se mai departe consistorul despre interesul și priceperea, cu care ai promovat această afacere, esoperând pe seama mai multor parohii înființate în diferite centre culturale — dotațiune corăspunzătoare, cari parohii fără această dotațiune ar fi rămas neocupate și în urmă mai având în vedere și acuratețea și promptitudinea, cu care ai dus la bun sfârșit cauza aceasta a întregirii dotațiunilor față cu înaltul guvern al țării: — consistoriul arhidiecezan se simte îndemnat a-ți exprima pentru activitatea dezvoltată mulțămirea sa”

Recunoștințe, ce i-a arătat-o preoțimea ardeleană pentru uriașa muncă dezvoltată în favorul ei și pentru bunele servicii ce i le-a făcut, au stârnit în sufletul unor dușmani ai săi, invidia, care — în fața celor ce judecă nepreocupați — înalță pe cel înveștat și micșorează pe cel ce pizmuește.

Dela 1 Ianuarie 1898 până la 31 Decembrie 1900, adică 3 ani, a fost redactor răspunzător al foii clerului ardelean „Telegraful Român”, dând o deosebită atențiune afacerilor bisericești și culturale. Articollii săi, se caracterizează prin o deosebită claritate în expunere și o forță de argumente convingătoare. Cetitorii i-au gustat cu multă plăcere. Preste tot dl Dr. Cristea a fost din timpul studiilor sale academice până azi un bun colaborator și sprijinitor nu numai al „Telegrafului Român” ci și al altor ziare în cari a scris articoli de cuprins cultural, social, foite, rapoarte, corespondențe, studii și disertațiuni, cari colectate fiind ar fi de mai multe tomuri. Din toate transpiră un patriotism cumpănit, o dorință ferbinte de a înainta interesele bisericești, care l-a crescut și a promova binele poporului, din sânul căruia a ieșit, lucrând astfel în folosul patriei, din care poporul român formează o parte însemnată.

Dela așezarea sa în Sibiu a luat și la parte activă la toate mișcările ce țințese întărirea, înaintarea și înălțarea poporului și a credincioșilor bisericești, năzuindu-se a isprăvi spre binele obștească parte de muncă, ce i s'a incredințat, și oferind sprijinul său moral și material tuturor instituțiilor și societăților culturale și sociale.

Este membru pe viață și bărbat de încredere al „Societății pentru crearea unui fond de teatru” al „Reuniunii femeilor române din Sibiu”, al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” și dela 1901 membru supleant în comitetul central al acestei societăți, și membru ordinar al tuturor celorlalte Reuniuni românești. De prezent este și directorul despărțământului Sibiu al „Asociațiunii etc.”, conducând cu zel afacerile, ce aparțin ei. Sub conducerea lui s'a ridicat numărul membrilor Asociațiunii, încât despărțământul a ajuns în fruntea tuturor; s'a vizitat mai multe comune, ținându-se pretutindenea prelegeri instructive pentru popor, în cari se combat patimi lăfțite, s'au dat povește culturale, economice și de tot soiul, uneori însoțite de ilustrații. S'a înmulțit și averea. S'au întemeiat biblioteci populare și agenturi.

Mai mulți ani a stat în fruntea „Reuniunii române de muzică din Sibiu”, ca prezident. Sub conducerea lui a trăit această Reuniune cele mai mărețe zile ale vieții sale. Frumoasele succese și din anii 1906 și 1908 ale acestei Reuniuni din incidentul prănuirii compozitorului Ciprian Porumbescu, — se atribuie în mare parte tactului și ostenelelor părintelui Dr. Cristea puse și pe acest teren. Avera acestei instituțiuni înocă a sporit.

Nu spre a căuta un traiu comod și trândav, nu spre a nu face nimic pe nici un teren, pretextând tact și precauțiune înțeleaptă, ci condus de dorul de a-și pune toate puterile în serviciul neamului și al bisericești, — a îmbrățișat cariera spinoasă a călugăriei. Și anume în toamna anului 1897 a fost chirotesit cetăț de către arhiepiscopul Miron Roman, cu ocaziunea sfințirii bisericești din Drăguș. În 1900 i-podiacion de către actualul arhiepiscop Ioan Meștanu, iar de ierodiacon a fost chi-

ronit Duminecă în ziua Sfinților 3 ierarhi 1900. La 1901, în ziua de Sfinții-Măria-mică, a fost promovat arhidiacon, iară Sâmbătă la 23 Iunie v. 1902, a fost tuns întru monah de către arhimandritul Augustin Hamza în sfânta mănăstire ortodoxă română dela Hodoș-Bodrog.

Pe baza unor bune servicii făcute sfetei mănăstiri românești din muntele Athos, a fost numele părintelui Dr. Cristea, indus încă dela 1897 în șirul otitorilor aceluși schit chinovial, numit prodrom.

La 17 Mai 1901, reprezentanța fundațiunii marelui mitropolit Andrei baron de Șaguna l-a ales secretar și referent al comisiei, care administrează afacerile acelei fundațiuni. În această funcțiune, pe care o are dl Dr. Cristea și azi, tinde a întări cu ajutoarele bănești, ce se votează, mai ales parohiile centrale și din orașe, unde suntem mai slabi.

În sesiunea din 1902, l-a ales sinodul arhidiecezan esesor pe viață și salarizat în consistoriul arhidiecezei ortodoxe române a Transilvaniei, în locul repausatului asesor Nicolae Cristea. În această calitate rezolvă afacerile bisericești și financiare ale rezortului său. În corporațiunea dela oârma afacerilor bisericești dovedește o ținută independentă, căutând a apăra binele obștească de multeori chiar cu espunerea persoanei sale, condus de principiul, că nu lingășirea slugarnică și vana reea după favoruri personale, ci purederea calmă, isvorată din convingerea desinteresată și din dorul de a sprijini todeauna elementele mai bune și harnice, trebuie să fie misiunea unui bărbat, care dorește a lucra la întărirea bisericești sale și care și-a pus de țință, nu pândă după favoruri personale, ci promovarea binelui obștească. Dela intrarea sa în serviciul bisericești și până azi a fost deputat, atât în sinodul arhidiecezan, cât și în congresul național bisericești.

Călăuzit de intenția de a contribui la înmulțirea meseriașilor, a crescut din al său 2 tineri săraci din comuna sa natală, susținându-i și la școale superioare de meserii din Viena etc. Aceștia ajungând a fi calfe cu venit frumoase au stârnit în poporul din satul natal Toplița o vie mișcare spre îmbrățișarea meseriilor, așa încât cu ajutorul măcelariului Ioan Mazăre, a așezat preste 20 băieți din Toplița-română pe la diferite meserii în Sibiu, Săliște și Avrig, de cari s'a îngrijit câștigându-le stipendii, ajutoare și ajutându-i însuși atât cu bani cât și cu sfaturi și povește. Astăzi sunt toți așezați și cu pâne. În 1907, a înființat cu mai mulți pretini institutul de credit „Vatra” din Cluj.

La sfințirea de școale și biserici cari la Români din Transilvania sunt adevărate festivități pentru un ținut întreg, precum și în excursiunile culturale, ce le face în numele „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, ca director al despărțământului Sibiu, a știut todeauna să arunce sămânța celor mai alese învățători și povește patriotice, prin disertațiunile și cuvântările sale, știind să însuflească ca puținii alții poporul, care todeauna îl ascultă cu drag. Pe unde a umblat a lăsat todeauna cele mai bune impresii, poporul a rămas întărit pe decenii în dragostea de lege, iară organele administrative au rămas todeauna plăcut atinse de străduințele, ce și le-a dat atât el cât și însoțitorii lui.

La conducerea pregătirilor și a lucrărilor pentru zidirea catedralei din Sibiu a luat parte foarte activă. În deosebi și-a câștigat mari merite la colecta făcută în scopul adunării banilor de lipsă, care a dat un rezultat de circa 400.000 Cor. Asesorul Dr. Cristea, ca maadator al metropolitului, a alergat în diferite centre, ca Sighișoara, Orăștie, Cluj, Bistrița etc., îndemnând în cuvinte calde preoțimea și pe fruntași la aducerea de jertfe în favorul bisericești.

Având a conduce, ca referent consistorial, facerea tuturor întocmirilor interne din bisericești, a fost trimis de consistoriu în o călătorie de studiu. Rezultatul studiilor sale a fost opul apărut în 1905 sub titlul „Iconografia și întocmirile din internul bisericești răsăritene”. 318 pag. Sibiu. Tipogr. arhidiecezană. Această carte a contribuit mult la reînvierea vechilor tradiții în ce privește zidirea și întocmire bisericești, ceea ce era o mare trebuință. În cursul timpurilor metropolia ortodoxă română a părăsit cu totul forma răsăritenă a bisericești, iară internul a devenit o coroitură rușinoasă. Cartea dlui Cristea a produs un curent de îndreptare.

Pe lângă aceasta a mai scris multe broșuri.

1. „Eminescu élete és művei”. 1895. Tipografia Todoran. Gherla.

2. „Alexandru Roman”. 1825-1897, Material pentru biografia și activitatea

lui. Sibiu. Tipografia arhidiecezană. 1897. 31. pag.

3. O colecție de „proverbe, maxime, asămănături și idiotisme”. Sibiu Tipografia arhidiecezană, 1901. 279. pag.

4. Vr'o 30 „cuvântări și predici ocazionale”.

Iară în zilele acestea a apărut în colaborare cu vicariul arhiepiscop Dr. Ilarion Pașcaru și cu asesorul Mateiu Voileana „Istoriul catedralei dela Sibiu”. Din 10 coale, cât cuprinde opul, Dr. Cristea a scris 7, deci partea cea mai mare.

În sinodul arhidiecezan dela Sibiu, ținut anul 1908, a făcut propunerea primită unanim și cu însuflețire pentru înființarea unei mari „bănci culturale”, ai cărei acționari să se mulțamească cu un dividend mic, iară profitul să se deie pentru scopuri bisericești și culturale. Cei mai de valoare fruntași români au promis sprijinul întru realizarea acestei idei.

Banca s'a și întemeiat cu un capital societar de 600.000 Cor. și în Mai 1909 și-a început activitatea. Dr. Cristea a devenit președintele direcțiunii și împreună cu ceilalți membri a muncit și muncește și vor munci mai mulți ani fără nici o remunerațiune.

Înființarea băncii culturale i-au atras atacurile multor fruntași ai vieții noastre publice, viitoriul va dovedi că temerile ivite n'au fost îndreptățite.

În ziua de Rusalii 1908 metropolitul la chirotesit protosincol arhiepiscopesc.

Fiind Dr. Cristea în floarea vrăstei bisericești, poporul și patria mai poate aștepta dela el bune servicii.

Dela conferențele învățătoarești.

Tractul Lupșa.

Conferența învățătoarească din tractul Lupșei ținută în Ofenbaia la 1 și 2 Noemvrie a decurs după cum urmează:

Duminecă dimineața a fost serviciu divin cu invocarea duhului sfânt în biserica din loc, oficiat prin P. O. D. protopresbiter Vasile Gan, la care învățătorii au participat în corpore. Se întrunesc apoi în școala confesională din loc, unde protopresbiterul tractual ca comisar consistorial, îi bineventează prin următoarea cuvântare:

„Onorată conferență! Domnilor învățători! Nu demult am prăznuit pe marele Andrei, plasmuitorul legii noastre bisericești Statutul Organic. În §. 130 al Stat. Org. astfel se legiuiește: Senatul școlar (id. Consistorul) va ordina în tot anul pe timpul ferilor conferențe învățătoarești.

Dispoziția legală denoată prevedere adânc simțită pentru trebuințele corpului didactic, pentrucă dacă e adevăr, oș zor în lume poate face numai cece posedă mașinile și uneltele cele mai perfecționate, adevăr trebuie să fie și în faptul, că în școală numai învățătorii deplin stăpâni preste materia de propus și în proprietatea metoadelor celor mai bune, pot arăta spor. Experiențele de toate zilele ne arată asta, învățătorul staționar dă din mâni și picioare, se chină ca un Tantal și tot nu iese la nimio; cece are isusinița de lipsă în arta învățământului — din contră — cât ce întră în școală, par că nou duh s'a transplantat cu el, par că alții sunt și școlarii și alte răspunsurile ce le dau.

Și chiar în faptul acesta există prevederea și simțul adânc al marelui organizator bisericești. Voit-a dânsul ca învățătorii să nu rămână staționari, voit-a-a-i sili cumva, ca înșiși să afe căile (metoadele) cele mai bune, cari asigură progresul în școală. Din acest punct de vedere conferențele sunt un fel de uzine, din cari ies mașinile cele mai perfecte ce ajută cauza învățământului.

Dela plasmuitorul conferențelor învățătoarești și până în timpul de față, chestia conferențelor la noi, a trecut prin diferite stadii. La început s'a făcut încercare cu așa numitele reuniuni învățătoarești, cari mai bine corespundeau spiritului timpului și împrumutau membrilor un fel de duh vioiu la activitate de sine stătătoare.

În urma inițiativei proprii, aceste reuniuni au arătat pe unele locuri îmbucurătoare rezultate.

Cum însă temeiul lor era „afară de Stat. Org.”, au trebuit sistate reuniunile și înlocuite cu „conferențele”. — Timpul de experiență de vre-o 7—8 ani cu conferențele au dovedit apoi, ca oficialitatea lor prea mare este în detrimentul activității proprii. Lipsind învățătorii de autoomiă proprie organismelor, devin mașine și nici se pot însufleți pentru cauzele didactice, ca fiind lăsați înșiși a-și accentua aptitudinile. Astfel am ajuns, domnilor, la formațiunea actuală a conferențelor, în care întrăm cu ziua de azi. E sistem mixt ace-

sta. Deoparte autoritatea superioară exercită controlul prin protopopi, ca comisari, de alta D Voastră Vă puteți organiza și lucra după plac. Nime și prin nimic nu e împedecat a scoate la iveală aptitudinile pedagogice ce le are și a se impune prin ele.

Dereș, domnilor, ca noua perioadă, ce cu ședința prezentă o inaugurăm, să fie perioada însuflețirii, perioada de aur în rezultatele muncii școlare și — conferența o declar de deschisă”.

La invitarea comisariului consistorial conferența s'a constituit, alegând de președinte pe Diomid Bedelean, de notari pe Lazar Chirilă și Gavriil Rancea, iar bărbăți de încredere pe Nicolae Fodorean și Iuliu Tăuțan.

Se ia act la protocol cu aceea, că acest birou să încredințeze și cu verificarea protocoalelor, apoi se întră în ordinea de zi.

Se cetește instrucțiunea consistoriului în cauza conferențelor învățătoarești. Spre știință.

La apelul nominal răspund următorii: Iosif Panța, Runc, Leonte Canja, Vidolm, Aurelia Bedelean, Lunca, Octavian German, Poșaga de jos, Antoniu Constantin, Orăștie, Vasile Butura, Sălciva de jos, Ioan Hașu, Sălciva de sus, Gavriil Rancea, Brăzești, Vasile Pleșa, Sartăș, Nicolae Fodorean, Ofenbaia, Lazar Chirila, Muncel, Ana Crăciun, Valea Lupșa, Iuliu Tăuțan, Lupșa, Diomid Bedelean, Lupșa-Hădărăn, Nicolae Giurgiu, Șasa, Teodor Nicoară, Mogoș-Mămălgani, Ioan Bucur, Mogoș-Valea-barnii, Sofron Mitrea, Valea-Geogelului și Iosif Herdea, Ponor. Sunt absenți: Ioan Popuța, Bedeleu, Silvestru Morușca, Cacova-Ierii, Maria Ioanoviciu-Samuilă, Ocoliuș mic, Nicolae Faur, Ocoliuș mare și Macaveiu Cutean, Mogoș-Miclești. Dintre absenți și-a înaintat sozua Maria Ioanoviciu din cauza de morb.

Se ia act, cu aceea, că absența Marii Ioanoviciu se sozua, din motivul produs, absența lui Silv. Morușca asemenea se sozua cu absența din post, iar față de Ioan Popuța, Nicolae Faur și Macaveiu Cutean se va puredere conform instrucțiunei.

Se presentă curențele următoare:

1. a) Raportul presiului conferenței preoțești din tractul Lupșei din 2 Iunie a. c. Nr. 343.

b) Raportul protopopului din 1 Nov. a. c. în cauza manualelor.

c) Cioulariul consistorial din 15 Octomvrie a. c. Nr. 12031 Școl.

Se vor preda comisiunilor alegânde.

La ordine, anunțarea propunerilor de sine stătătoare.

2. a) Diomid Bedelean anunță patru propuneri referitoare la coruri, reducerea claselor elevilor, înființarea institutului de ajutorare a orfanilor de învățători ș. a.

b) Lazar Chirilă are o propunere relativă la conservarea protocoalelor conferențelor și anelele temelor tractate în conferențe. Se vor preda comisiunilor.

Urmează alegerea comisiunilor pentru tractarea esibilitelor și propunerilor.

La propunerea membrului Nicolae Fodorean, conferența alege 3 comisiuni din câte 3 membri și anume:

a) Actele a) b) c) din pct. 1. se preda comisiunei constatătoare din membrii Lazar Chirilă, Iosif Panța și Iosif Herdea, propunerile de sub 2 a) comisiunei constatătoare din membrii Nicolae Fodorean, Gavriil Rancea și Leonte Canja, iar propunerea de sub 2 b) comisiunei constatătoare din membrii Iuliu Tăuțan, Ioan Hașu și Vasile Butura.

Toate 3 comisiunile vor forma comisiunea, care va statori programul conferenței viitoare. Ședința se ridică, anunțându-se proxima pe 2 ore p. m.

Ședința a II-a, ținută la 1 Noemvrie 2 ore p. m.

La ordinea zilei operatul: „Folosul și rolul botanice în școala populară”.

Lazar Chirilă își cetește operatul.

Leonte Canja luând cuvântul declară operatul de bine lucrat pe baza unui studiu amănunțit și afară de unii termini prea înalți bine reușit.

Teodor Nicoară excepționează stilul, altfel se alătură la părerile antevorbitorului.

Autorul sozua unele neajunse din operat, prin puținul timp fizic ce i-a stat la dispoziție.

Comisariul consistorial laudă operatul. Criticilor le spune, că nu prea fac studii și cetesc puțin, de aceea nu pot urmări bine ideile autorului. Conferența declară operatul deplin reușit și-l aclude la protocol.

La ordine operatul: „Atențiunea și susținerea ei în școală”. Diomid Bedelean își cetește acest operat, la care Lazar Chirilă luând cuvântul, scoate la iveală părțile bune și-l declară deplin reușit.

Vasile Șpan zice autorului, că nu a pus destul pond pe interesul pedagogic și n'a arătat cum are a să susțină trează atenția elevilor la predarea materiilor de învățământ.

Comisariul consistorial relevă ideile nouă ce le scoate la iveală autorul în operatul său și laudă zelul în a studia, recomandă însă a se feri de afirmări și chestii științifice controversate încă. (Darvinismul). Conferența cu observările făcute, declară operatul deplin reușit, îl aceluși la protocol și invită autorul ca după prelucrarea nouă să-l publice în vre-o foaie de specialitate.

Urmează operatul „Avantagiile metodului direct în propunerea limbii maghiare”.

Iosif Fanța cetește operatul său cu acest titlu.

Lazar Chirilă scoate la iveală perfecțiunile operatului. Ca scoală impută autorului, că în operat a tractat numai materia pentru clasa I și II-a.

Leonte Canja accentuează, că metoda direct poate arăta rezultate numai făcând multe repetiții și exerciții cu elevii.

Ana Crăciun spune felul de a procedea al său în propunerea limbii maghiare după metoda directă.

Iosif Herdea aștepta de la autor să-și expună în mod mai practic și mai intuitiv avantajele metodei directe.

Ioan Hașu declară tema de deplin reușită.

Președintele scoate la iveală împrejurarea, că până acum nu s'a aflat încă nici un metod deplin perfect la instruirea limbii maghiare, altfel tema e deplin succasă.

Comisariul ar dori, ca discuțiile să iie curs mai practic, prin ce s'ar folosi mult cauze și s'ar ajunge ca în timp scurt să se poată face cu elevii progrese mai vădite. În urma acesteia să dau din partea membrilor conferenței mai multe lămuriri reciproce și practice.

Conferența declară operatul de succes, îl aceluși la protocol și află, că metoda direct duce la scop numai dacă învățătorul tractează întâi materia în limba maternă a elevilor, apoi trece la conversații în limba maghiară.

Cu aceasta ședința a II-a se ridică și proxima se anunță pe mână la carele 8 a. m. (Va urma.)

Serata Asociației.

Sibiu, 6 Decembrie 1909.

În iarna aceasta, ca și în trecut, seratele muzicale ale Asociației noastre sunt aranjate sub conducerea cea mai competentă a doamnei Minerva Brote, cu concursul apreciatelor puteri muzicale din Sibiu, unde relativ s'a făcut și se face multă și bună muzică.

Cea dintâiu serată, ținută Duminecă în sala Muzeului între orele 5 și 6 și jum., a avut o programă alcătuită din oino puncte, și adevă: Duete pentru voci de sopran, Piano solo, Cântec pentru sopran, Cetire și în sfârșit Două colinde.

Duetele, care au deschis producțiunea, au fost executate de doamna Maria Crisan și Veturia Triteanu. Vociile măiestre ale sopranelor, acompaniate la piano de doamna Minerva Brote, căldura și esocitate cu care au izbutit să talmăcească pe Schubert („Toți cari duc dorul meu”, trad. de M. Cunțanu) și pe Rubinstein („Păsărelele”), toate acestea erau cele mai bune prevestiri pentru izbândă desăvârșită a primei serate.

La primele solo, dl. Liviu Tempea, urmând unei dorințe exprimate din mijlocul societății sibiene, ni-a cântat piesele de E. Grieg: „Notturmo” și „Fest auf Troldhaugen”, care au reușit și în sala dela „Crucea Albă”, și au lăsat frumoase impresii ascultătorilor concertului arădan din zilele trecute. Contrastul între muzica din aceste două piese de Grieg a fost perfect învederat de jocul distinsului nostru dirigent și pianist: de o parte plutea un pianissimo dulce și adormitor, de altă parte izbuonia o chemare veselă și puternică la viață... Tehnica domnului Tempea învinge cu ușurință astfel de greutăți.

În trei cântece pentru sopran, compuse unul de R. Franz, celelalte populare românești, de G. Dima și T. Brediceanu, am auzit iarăși glasul, care încântă și vrăjește, al primei noastre artiste de astăzi, — glasul „privighitorii Ardealului”. Cuvântul acestuia de laudă nu este al noștrui, ci a fost rostit într-una din zile de un neoromân și muzician de profesiune, care nu se însufletește ușor pentru manifestări muzicale și care cunoaște bine puterile artistice din țara aceasta întregă.

După cântecul doamnei Veturia Triteanu și următorul din I. Brătescu-Voinești, „Călătorului și fidele bine o dru-

mul”. A cetit dl. Ermil Borcea, făcând o scurtă și hazlie introducere la adresa întruirilor dela Asociație.

Două colinde, de G. Dima, pentru sopran, alt, tenor și bas, cântate de dnele Crisan și Triteanu și de domnii Murășan și Roșoa, au acompaniament la piano de doamna Brote, au sfârșit cu vrednicie serata cea dintâiu.

Aplauzele stăruitoare ale publicului numărös au cerut suplimente, ca de obicei. Suplimentele s'au și dat cu bunăvoință aproape după fiecare număr al programei.

NOUȚĂȚI.

Conferențe. Pentru cea dintâiu conferență a desp. Bistrică al Asociației s'a dovedit, cum aflăm, cel mai viu interes. A fost o serbătoare culturală, la care a participat toată societatea română din Bistrița. Președintele ceroului, dl. Dr. G. Tripon, a deschis conferența în cuvinte avântate, dl. E. G. Butuza a recitat poezia de Al. Vlașcu, „Dormi în pace”, după care a urmat desvolțarea conferenței „Despre ferioare” de dl. Dr. Tripon. A doua conferență s'a ținut Duminecă trecută; a vorbit dl. Dr. Al. Pop, medic, „Despre medicina de casă și primele ajutoare în caz de boală”, fiind ascultat de un public numărös și ales.

Din Săcele. Primim informația următoare: Comitetul parohial din Satulung în ședința sa ținută la 22 Noembrie fiind de față vreo 25 de membri în frunte cu preoții noștri, după lungi și serioase discuțiuni cu unanimitate a decis susținerea școalei noastre profesionale române. Pentru comunei noastre marginale școala este de expuse, faptul acesta este de mare importanță și a făcut mare bucurie popoului, din care cauză cinești și laudă meritul harnicilor noștri preoți Victor Popoa și Zenovie Popovicu, cari în bună înțelegere și cu dragoste lucră spre binele și înaintarea popoului din această comună. Tot ceea ce dorește poporul este, ca și învățătorii să se facă vrednici de jertfele ce se aduc pentru susținerea școalelor noastre, pentru ca astfel mulțămirea să fie deplină. Un parohian.

Aniversare. Cu ocazia aniversării a 50 de ani dela nașterea împăratului Germaniei Wilhelm II se vor face serbări la Berlin. Va lua parte și principele Ferdinand al României reprezentând pe regele Carol. Serbările se vor ține în Ianuarie.

Episcop gr. cat. pentru America. Ziarele din capitală anunță, că Maiestatea Sa Monarhul nostru, la propunerea ministrului de culte, a numit pe deputatul Mihail Artim episcop pentru supușii gr. cat. din Ungaria aflători în America. Episcopul va renunța la mandatul de deputat și va pleca la America.

Știre ziaristică. Revista săptămânală sibiană „Țara Noastră”, de sub conducerea dl. I. Chendi și Oct. Goga, a n-țși în nr. 47 din săptămâna aceasta, că înși suspendă din aperiția, pe timpul că unul din redactorii săi va fi dus în străinătate.

Dela comitat. Comisiunea administrativă a comitatului Sibiu și subcomisiunile ei țin ședința în 9 Decembrie a. c. la orele 3 d. a. în sala mică a casei comitatene.

În Cernăuț s'a inaugurat în zilele acestea noua gară centrală, a cărei construcțiune a costat suma de aproape un milion și jumătate de coroane.

Concurs. S'a publicat concurs la treisprezece stipendii de 200 cor. din fundațiunea „Beșan” pentru elevi și eleve de preparandie, fără deosebire de religie și de caracterul preparandiei. Sunt preferați candidații de învățători. Petițiunile adresate ministrului de instrucție publică trebuie date directorilor respectivelor institute. De alăturat sunt: 1 Atestatul de botez, 2 Testimoniul din anul trecut, 3 Conduita din semestrul I, 4 Atestat oficial despre starea materială a părinților și eventual despre frații cari trebuie susținuți și 5 Atestat dacă mai capătă de undeva stipendiu sau alt ajutor. Petițiunile trebuie scrisu în limba maghiară, și la atestatele de altă limbă trebuie alăturate traduceri legalizate. Petițiunile cari nu sunt provăzute cu toate atestatele de mai sus, sau cari nu vor fi atestate ministrului de culte și instrucție de direcțiunea institutelor respective cel mult până în 15 Dec. n., nu se iau în considerare.

Decorarea dlui T. Maiorescu. Cu prilejul serbării universitare, aranjate în onoarea dlui T. Maiorescu, ministrul lucrărilor publice și ad interim la culte și instrucție, dl. G. V. Morțun a remis în persoană dlui Maiorescu însemnele de mare ofițer al „Ordinului Carol I”, pentru serviciile strălucite și îndelungate aduse învățământului și literaturii române.

† Aurora Nicorescu, fiica preotului Ioan Nicorescu din Curtici, dieceza Aradului, după o morb îndelungat împărsăsită fiind cu sf. cumbecătură, a răposată în Domnul în Curtici, Duminecă în 22 Noembrie (5 Decembrie) a. c. la 6 ore dimineața în al 15-lea an al etății. Înormnăntarea i s'a săvârșit Marți, în 24 Noembrie (7 Decembrie) la 10 ore. Odihnească în pace!

Monopolul pe chibrite se va introduce și în țara noastră. Din pricina acestui fel de monopol în Germania s'au gândit mulți, dacă n'ar fi bine să se întoarcă la cremene, amăr și iască; pentru că chibritele se fac tot mai scumpe și mai rele.

Celebrul roman al lui Sienkiewicz, „Quo vadis”, a dat subiect unui compozitor pentru a face o operă, care s'a reprezentat acum la Paris. Opera, între alte tablouri, arată o adunare de creștini în catacombe, unde apostolul Petru le ține o cuvântare înflăcărată; alt tablou înfățișează pe Nero, când recitează versuri în fața Romei dată scapă flăcărilor; apoi cercul, unde Ursus pradă pe Lygia, iar Nero poruncește măcelul celorlăți creștini. Vedem și pe stăpânul Petroniu și roaba sa; precum și pe grecul Kilon, care a părăsit pe creștini, că ar fi dat foc Romei, dar care mai târziu s'a pocăit.

Plățiți cu bani gata. Comitetul reuniunii industriașilor din Brașov publică sub titlul acesta un apel către public, arătând pagubele mari suferite de meseriași și industriași în urma plătirilor foarte neregulate ale clienților: mulți negustori și lucrători se ruinează numai d'aceșta, pentru că o mare parte a publicului și-a înșușit obiceiul comod d'a cumpăra pe credit și a nu plăti aproape de loc cu bani gata. Apelul e adresat în deosebi oamenilor cu stare bună, dar rai de plată. Și, ni se pare, are toată dreptatea apelul.

Portretul mitropolitului Șaguna pe hârtie fină, mărimea 18x26 cm. se află de vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiu. Bacata 4 bani, la comandă de cel puțin 50 ex. se socotește bucata numai cu 3 bani.

Învățăceii meseriași români din Sibiu, de când a dat frigul în după amezile Duminecilor, precum aflăm, sunt oaspeții bineveniți ai „Reuniunii sodalilor români”. În Reuniune află pe lângă căldura necesară corpului, și distracții potrivite și pe deasupra cărmășii Reuniunii se năzuiesc a le cultiva mintea și inima. În Duminecile trecute prezidentul Tordășianu li-a vorbit despre viața și faptele nemuritorului Șaguna și ale marelui fondator Demetriu Andronic. Tânărul violinist dl. Ignaton li-a cântat mai multe arii o violina. Unii din învățăceii și-au povestit întâmplările din viața destul de sbuciumată, alții au spus povești, au declamat, cântat etc. Pe viitor ei vor fi deprinși în scris, în cetit etc. Cu un cuvânt la Reuniune se lucrează pentru desvolțarea priincioasă a fitorilor măiestri.

Patru colinde. Au apărut „4 Colinde” pentru cor barb. și mixt, culese din Munții Apuseni de Șt. Ștefu Iav. și se află de vânzare la librăriile române din Arad și la autor în Román Écska (Torontál m.) cu prețul de 2 cor. + porto.

La fondul Episcopul Nic. Popea pentru masa învățăcelor meseriași al „Reuniunii meseriașilor sibieni” a mai dăruit: învățăcelul tip-mașinist Octavian Veste-mian în amintirea neuitatului său frate Traian 1 cor., Octavian Popa, absolv. de pedagog. (Ocna) 20 bani, Ioan Neagoe, adm. parohial (Stremț) 50 bani, Nic. Hențu, notar emer. (Săliște) 40 bani, Octavian Sglimbea, director de bancă (Merceura) 1 cor. și Vic. Tordășianu, prezid. 10 bani.

E interesant anunțul de noroc al lui S. Heckscher senr. Hamburg, din numărul acesta al foii noastre. Această casă și-a câștigat un renume bun prin solvirea promptă și discretă a sumelor câștigate, atât aici cât și în împrejurime, încât pe oricine îl facem atent asupra anunțului de pe pagina a patra a acestui ziar.

O copilă inteligentă, Româncă, de 16 ani, posedă bine limba maghiară, caută loc la o familie mai bună, pe lângă copiii. Informațiuni dă redacțiunea foii noastre.

Declarație.

Față cu invecitivele, ce mi s'au adus în unele foi, pentru că m'am prezentat la dl. ministru de culte și instrucțiune publică, contele Apponyi, conform adevărului mă văd necesitat a declara: că *provoocat* a mă presenta la dl. ministru, fapt este, că la 28 Noembrie a. c. am avut onoarea a fi primit în audiență, în prezența dlui secretar de stat Tóth.

Este însă ușor de înțeles, că discreția datorită — chiar în interesul bisericii — nu mi permite a face obiect de discuție publică din împrejurările, cari au dus ou sine audiența de sub întrebare.

Tot așa de aproape de mîntea fiecărui om de bine este, că nu pot să espun în publicistică discuția urmată între mine și dl. ministru.

Fără a trece însă marginile discrețiunii usitate în asemenea casuri, pot susține cu toată hotărârea, că nici direct, nici indirect, nu am cerut dlui ministru sprijin pentru a fi ales de episcop, ci din contră, i-am declarat categoric, că dacă pe oăi oneste nu pot ajunge la acea dignitate, în mod forțat nu voesc a fi ales.

Totodată loialitatea față de dl. ministru îmi impune datoria a declara și aceea, că nu mi-a cerut și nici nu mi-a indicat, nici un angajament sau serviciu incompatibil cu interesele bisericii sau ale neamului.

Dovadă, că nu am căutat a umbla pe oăi oculte este faptul, că despre această audiență aceslora, l-am avisat pe reprezentantul aceslora, cari mi s'au declarat și oferit de aderenți.

Caracteristic este, că candidatul care și-a esoperat însuși audiența la dl. ministru, prin un factor din partidul contrar, nu e timbrat!

Sibiu, 5 Decembrie 1909.

Dr. Eusebiu Roșca
dir. sem.

Cărți și reviste.

„Fecioara dela Orleans” de Fr. Schiller, tradusă din J. germană de Maria Cunțan, 146 p., prețul broș. 90 fil. cart. eleg. cor. 1:30 editura W. Krafft, Sibiu 1909. Am adus și noi Români un omagiu marelui poet Schiller, dela a cărui naștere s'au împlinit zilele acestea 150 de ani — traducând în limba română una dintre cele mai celebre opere ale poetului „Fecioara dela Orleans”. Traducerea o datorim domnișoarei Maria Cunțan, bine cunoscută poete, iar studiul istoric domnișoarei Dr. Eleonora Lemézy, profesoară la școala civilă de fete din Sibiu.

Poșta redacție.

Dlul G. H. L. În chestia parohiilor vacante din eparhia Orăziei-mari, adresați vă pertru informațiuni mai amănunțite părintelui Gh. Tulbure, asesor consistorial în Oradea-mare (Nagyvárad).

Teatru german.

Astăzi, Mercuri: Der fidele Bauer, operetă. **Joi: Des Pfarrerstocker von Strebladorf,** tragedie. **Sâmbătă: Die Räuber,** tragedie. Duminecă d. a.: **Ehrenwort,** sara: **Ophéus in der Unterwelt,** operetă. **Luni: Rosen,** tragedie.

Copii de fașie

cari au rămas îndărăt în desvolțare, devin prin **Emulsiunea lui Scott** roșii, grași, tari și sănătoși. Extraordinară putere nutritoare, precum și mistuirea ușoară a

Emulsiunei lui Scott

delătură lipsa la nutrirea lor.

Emulsiunea lui Scott

din cauza gustului ei dulce, plăcut se ia cu plăcere de tinăr și bătrân și s'a dovedit ca mijloc eficace contra slăbirei și mlăbiciunii de orice fel.

12 (330) 2-4
Emulsiunea lui Scott
Veritabil numai VA cu această marcă — Pescarul — ca semnul garanției a experiențelor lui SCOTT.
Prețul unei sticle originale c. 2:50.
Se găsește în toate farmaciile.

Nr. 609/909.

[435] 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa II-a **Vălișoara**, în protopresbiteratul Devei, prin aceasta să publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru dotațiunea dela stat.

Concurenții au a-și așterne suplicile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu în termenul susindicat, și a se prezenta în timpul și modul prescris în Regulamentul pentru parohii în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserica din această parohie spre a cânta, predica și eventual a celebra sf. liturgie.

Deva, 11 Noemvrie 1909.

Oficiul protopresbiterat român gr.-or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresb.

Nr. 997/1909.

[438] 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III-a, **Herepea-maghiară** cu filia **Ozd**, protopresbiteratul Târnava, se escrie prin aceasta concurs cu termen de 30 zile de prima publicare în „Tel. Rom.“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat, având fiitorul paroh îndatorire a plăti darea erarială după porțiunea canonică.

Doritorii de a ocupa acest post — dela cari să pretinde ca înainte de a intra în institutul teologic să fi absolvat 8 clase medii — să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterat în Cetateadebaltă (u. p. Küküllővár) până la termenul sus indicat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică cu știrea protopresbiterului, spre a cânta, eventual a celebra și cuvânta.

Cetateadebaltă, 14 Noemvrie 1909.

Oficiul protopresbiterat ortodox român al tractului Târnava în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Nr. 1179/909.

[439] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor de învățători la școlile confesionale rom. gr. or. din comunele aparținătoare acestui tract protopresbiterat: **Bedeciu, Mănăsturul rom., Mocin, Nadișii rom. și Rogojel**, prin aceasta se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu fie-care post, sunt: 600 cor. salariu din repartitie dela popor și resp. din cassa bisericeii, cuartier liber în edificiul școlii și lemne de foc, iar la timpul seu întregirea salariului dela stat.

Doritorii de a concura la vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne suplicile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului până la termenul sus indicat.

Cluj, 18 Noemvrie 1909.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. rom. în conțelegere cu comitetele parohiale.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Viță de vie altoită

americană liferează în diferite sorte, garantat curate, în asortiment foarte bogat, deja de ani ca prima și cea mai solidă cunoscută firmă (381) 19-26

Prima plantațiune de vie altoită târnăveană.Proprietar: **Fr. Caspari.**

Mediaș, nr. 56 (Transilvania).

Rog a cere catalog ilustrat!

Catalogul conține scrisori de recunoștință din toate părțile țării și poate deci fiecare proprietar de vie să se informeze înainte de trimiterea comanda, la o persoană cunoscută despre incontestabila corectitudine a susnumitei firme.

Dela **Librăria arhidiecezană** se poate procura:

Ivela, Cântecul Vetrei luminoase. Pentru voce și pian. Se vinde în favorul asilului pentru orbi „*Valra luminoasă*“ înființat de M. Sa Regina Elisaveta a României.

Prețul 2 coroane, plus porto 30 bani.

Epilepsie.

Cine suferă de epilepsie, sgâr-ciuri și alte boale de nervi, să ceară broșura despre aceasta. Se capătă gratuit și franco prin (231) 22-52

priv. **Farmacia la Lebedă**
Frankfurt a/M.

Căștigul cel mai mare ev. 600,000 M.

Anunț de noroc!

Căștigurile le garantează statul.

Prima tragere la 16 Decemvrie.

Invitare la participarea

Șanselor de câștig

garantate de statul Hamburg marelui loterii de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci

cu siguranță trebuie câștigate!

Căștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos:

Mărci 600,000

anume:	Cășt. principale à
Mărci 560,000	Mărci 300,000
" 550,000	" 200,000
" 540,000	" 100,000
" 530,000	" 60,000
" 520,000	" 50,000
" 515,000	" 45,000
" 510,000	" 40,000
" 305,000	" 30,000
" 303,000	" 20,000
" 302,000	" 15,000
"	" 10,000

f. a. m. d.

În total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 căștiguri și 8 premii, așa că aproape jumătate din toate losurile trebuie să câștige.

Căștigurile se urcă clasă cu clasă și anume cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000, acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficios al losurilor cl. I. sunt:

Los întreg	Jumăt. de los	Sfert de los
M. 6 (K 7)	M. 3 (K 3-50)	M. 1-50 (K 1-75)

Planul oficios de tragere provăzut cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a căștigurilor, le trimite la cerere înainte gratis și franco.

Fiecare participant primește după tragere lista oficioasă de tragere.

Căștigurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comanda cel mult până în

16 Decemvrie.**Samuel Heckscher senr.**

Casă de bancă în Hamburg 36.

A se rupe ac.

Coupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr
Casă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteți-mi { un los întreg à M. 6.— (K 7.—)
" de jum. à M. 3.— (K 3-50)
" un sfert de los à M. 1-50 (K 1-75)

Adresa:

Suma o primiți alăturat } Ce nu corespunde a
Prin mandat postal } se șterge.
Ridicați-o prin ramburs }

(388) 9-10

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrare bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măiestru croitor, Sibiu, Str. Cîsnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [13] 49-52

Săpun de lapte de lilie
Steckenpferd.

Cel mai bun săpun pentru piele
și contra petelor de soare.

Se capătă pretutindeni!

[38] 38-40

1860
Т.РА.Р.М.
СПЕТЕРБУРГ

Veritabil numai provăzut
pe talpă cu anul fondării
1860.

Șosoni și ghete de zăpadă
GALOSI
de St. Petersburg.

Se fabrică zilnic
60,000 păr.

Singurii contrahenți:
Messtorff Behn & Co.
Viena I.

Vânzare în detal în toate prăvăliile mai bune de încălțăminte, mode și articole de cauciuc.
(413) 5-10

Iosif Neskudla, Olmütz

fabrică de stofe bisericești, paramente recuisite de metal și prapore.

Recomandă: **Feloane, ornate pentru Diaconi, Patrafire, Prapore, Steaguri pentru societăți, Baldachine** etc. confecționate exact după ritul gr.-ortodox, apoi **Potire, Cruci, Cădelnițe, Candile, Discuri, Stea, Copie, Lingurițe** și a predat pentru orice comanda

reprezentanța sa**Librăriei arhidiecezane, Sibiu,**

de unde obiectele sus numite se pot procura cu prețuri de fabrică afară din cale moderate; tot la Librăria arhidiecezană (103) 37-52 se execută și încasările numitei firme.

Aduc la cunoștința Onoratului Public că am închiriat restaurantul „Grand-Bierhalle“ în palatul consistorial, unde sub numirea

Grand-Restaurant Brote

voiu servi mâncări bine pregătite, bere de Steinbruch și vinuri alese.

Primesc abonamente la masă pentru amiazi și cină.

Cu toată stima:

Liviu Brote.